

๖๑
๐๖๔๕๗
๒๕๔๘

สัญญาเลขที่ RDG 4510003

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

ห้องสมุดสำนักงาน ปปง.

ประเภท.....รายงาน

รหัสหนังสือ..... ๕.๐๕๐๑

๙-๑

หัวข้อ

“เทคนิคการสืบสวนสอบสวนพิเศษ”

คณะผู้วิจัย

นายอรรณพ ลิขิตจิตตะ

สำนักงาน ป.ป.ส.

นายณรงค์ รัตนาบุญกุล

สำนักงาน ป.ป.ส.

นายสุวัฒน์ รุ่งเมฆารัตน์

ผู้ช่วยวิจัย

ชุดโครงการวิจัย เรื่อง

“การพัฒนากฎหมายป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ (ระยะที่ ๒)”

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

บทคัดย่อ

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้การติดต่อระหว่างประเทศสามารถกระทำได้อย่างรวดเร็ว ทำให้มีการขยายการกระทำความผิดไปสู่นานาชาติ โดยเฉพาะผลประโยชน์ที่ได้รับและการขยายกลุ่มเครือข่ายสมาชิกมีการจัดตั้งเป็นองค์กรอาชญากรรมที่มีความเข้มแข็งทั้งกำลังคนและทุนทรัพย์ มีวิธีการดำเนินการแบบศูนย์รวมอำนาจที่ซับซ้อนและมีแบบแผน การควบคุมสั่งการที่ชัดเจนแน่นอน การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ซึ่งมีการพัฒนารวดเร็วและต่อเนื่อง

อนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ.2000 มีมาตรการเทคนิคการสืบสวนสอบสวนพิเศษได้แก่ การดักฟัง (wiretap) การสะกดรอยด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ (electronics surveillance) การส่งมอบภายใต้การควบคุม (controlled delivery) การอำพรางตัว (undercover) และการล่อให้กระทำความผิด (entrapment) เป็นรูปแบบการสืบสวนสอบสวนเพื่อรวบรวมพยานหลักฐานที่สำคัญในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกและต้องมีกฎหมายภายในรองรับกับอนุสัญญานี้

เทคนิคการสืบสวนสอบสวนพิเศษมีส่วนที่กระทบกับสิทธิเสรีภาพของบุคคลในเคสสถานร่างกาย การสื่อสาร ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ เมื่อพิจารณาถึงผลกระทบแล้วมีเพียงเฉพาะกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติเท่านั้น ส่วนประชาชนผู้สุจริตยังได้รับความคุ้มครองอยู่ โดยเฉพาะกฎหมายที่อนุญาตให้ดักฟังมีมาตรา 14 จัตวา แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด พ.ศ.2519 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 (พ.ศ.2545) และมาตรา 46 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 การส่งมอบภายใต้การควบคุม มีบทบัญญัติในพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5 (พ.ศ.2545) ซึ่งเป็นเพียงฐานความผิดที่จำกัดไว้เท่านั้น สำหรับการสะกดรอยด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ (electronic surveillance) การอำพรางตัว (undercover) และการล่อให้กระทำความผิดเฉพาะกรณีล่อซื้อ ไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายที่ให้อำนาจไว้ชัดเจน

ส่วนกรณีของกฎหมายต่างประเทศมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการใช้เทคนิคการสืบสวนสอบสวนพิเศษโดยให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคล รวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่กระทำไปโดยสุจริต ซึ่งมีวิธีการดำเนินการที่ชัดเจน การควบคุมสั่งการ การตรวจสอบ การเก็บรักษาข้อมูล คำสั่งศาลที่อนุญาตมีรายละเอียดและชัดเจน ความร่วมมือระหว่างประเทศในการประสานความร่วมมือการบังคับใช้กฎหมาย การรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติการ และการใช้เป็นพยานหลักฐานที่ชอบด้วยกฎหมาย

รูปแบบของบทบัญญัติของกฎหมายของประเทศไทยให้มีความสอดคล้องและรองรับกับอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ.2000 โดยกำหนดรูปแบบที่ให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลภายนอกที่สุจริต เจ้าหน้าที่ ความร่วมมือของหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย หน่วยงานเฉพาะที่มีอำนาจในการเก็บรักษาข้อมูลเอกสาร อัยการและศาลมีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา การควบคุม การตรวจสอบ และการอนุญาต รวมทั้งการรายงานเกี่ยว

กับวิธีการสืบสวนสอบสวนพิเศษต่อรัฐสภาประจำปีเพื่อให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน
ตามรัฐธรรมนูญและการถอดถอนเจ้าหน้าที่ อัยการและศาล ที่กระทำไปไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันทำให้
การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บริสุทธิ์ ยุติธรรม

Abstract

Globalization, through advances in technology and communications, has significantly expanded the opportunities for sophisticated illegal activity and facilitated closer interaction between organized criminal groups from different locations and cultures. Huge benefits can tempt criminals into various crimes. An organized criminal group is sophisticated and complex in nature. It is strong, centralized, and well organized under the clear line of command, and is full of manpower and vast assets. It also develops rapidly and continuously by expanding its networks throughout the world.

United Nations Convention Against Transnational Organized Crime, 2000 provides the necessary measures to allow for the appropriate use of special investigative techniques i.e. wiretapping, electronic surveillance, controlled delivery, undercover operation, and entrapment. These techniques are used to facilitate better investigation to gather essential evidence and witnesses in order to combat transnational organized crime more effectively. Thailand, as a Party of this Convention, is obliged to enact her domestic laws that are consistent with this Convention.

The special investigative techniques are considered to invade people's privacy in premise, body, and communication in respect of the Constitution of the Kingdom of Thailand. However, they are comprehensively considered that they will affect only people who are involved with transnational organized crime. Innocent people are still protected by laws. The special investigative techniques are prescribed in these laws: wiretapping is prescribed in section 14 fourth of the Narcotics Control Act B.E. 2519 (1976) and in section 46 of Money Laundering Control Act B.E. 2542 (1999); controlled delivery is prescribed in Narcotics Act B.E. 2522 (1979) but it can be used only for the very limited offences prescribed in section 15 and 16 this Act. For electronic surveillance, undercover operation, and entrapment (only a "buy and bust" case), no law is enacted to clearly empower law enforcement authorities to carry out these actions.

On the other hand, many developed countries have enacted their domestic laws relating to the use of special investigative techniques that protect people's privacy and public officers who use the special techniques in good faith. Such laws prescribe the clear procedure of each techniques, supervision, examination and monitoring, information security, the thorough court orders, international cooperation in law enforcement, operational report, and legal evidence management.

Therefore, Thailand should enact her legislation in line with the United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 2000 in order to protect the privacy of bona fide persons, cooperative public officials of law enforcement authorities, specific authorities responsible for information security, public prosecutors and the courts who give advice, control, examine, and give permission to use the special investigative techniques. The protection should also cover the annual report on the use of special investigative techniques to the Parliament in order to protect the rights and liberty of the general public in respect of the Constitution of the Kingdom of Thailand, and to remove or dismiss public officials, public prosecutors and the courts who illegally take part in the use of the special investigative techniques so that such legislation is enforced effectively and impartially.
